

گزارش شماره ۳: تحلیل اپیدمیولوژیک همه‌گیری کووید ۱۹

این توصیه‌ها صرفاً بر اساس مستندات علمی و نظرات خبرگان تهیه شده و لازم‌الاجرا نمی‌باشد.

جهت اجرایی شدن لازم است منطق با شرایط جامعه و از طریق ستاد ملی مدیریت بیماری کرونا

دستورالعمل‌های نهایی ابلاغ گردد.

تاریخ: ۱۷ اسفند ۱۳۹۸

برآورد شدت همه‌گیری ویروس کرونای جدید

یک فرد مبتلا چند نفر را می‌تواند آلوده نماید؟

بر اساس بعضی تحلیل‌های اولیه در سطح جهان این میزان ۳ تا ۴ نفر بود اما بعد از شناخت بیشتر رفتار ویروس و بر اساس داده‌های کشورهای مختلف، در آخرین تخمین سازمان بهداشت جهانی (بدون هر گونه اقدام کنترلی) این عدد احتمالاً ۲ تا ۳ نفر است. این بدان معناست که اگر در یک شهر ۱۰ فرد آلوده وارد شود، می‌توانند حدود ۲۳ نفر را آلوده کنند.

البته در صورت انجام مداخلاتی مانند حذف بعضی رفتارهای فرد مانند کاهش و حذف روبوسی، دست دادن، حفظ فاصله یک تا یک و نیم متری از یکدیگر، شستن دستها و استفاده صحیح از ماسک، این عدد می‌تواند بسیار کمتر شده و به یک نزدیک شود. لازم به ذکر است در صورتیکه این عدد به زیر یک برسد، بیماری به تدریج از جامعه حذف خواهد شد.

روند بروز بیماری در کشور تا پایان سال چگونه خواهد بود؟

به دلیل کمبود اطلاعات در کشور و در جهان، برآورد دقیقی نمی‌توان داشت و این ابهام در سطح جهان نیز وجود دارد. اما آنچه می‌توان با اطمینان بیان کرد این است که

۱- روند انتقال در کشور به میزان قابل ملاحظه‌ای کاهش یافته‌است و اگر مداخلات و همکاری مردم ادامه یابد، طی چند هفته پیش‌رو می‌توان انتظار داشت که بیماری کنترل شود. البته این به معنای کاهش سریع موارد بیماری نیست؛ چون از زمانی که مداخلات اثرات خود را نشان می‌دهند تا زمانی که روند بروز کاهش و تعداد موارد جدید افت کند، چند هفته طول می‌کشد. لذا بر پایه مدل‌سازی‌های علمی، روند افزایشی روزهای گذشته قابل انتظار بوده و اصلاً به معنای از کنترل خارج شدن بیماری نیست.

۲- تخمین میزان آلودگی تا پایان اسفند به فاکتورهای زیادی مرتبط است که مهمترین آنها رعایت دستورالعمل‌های ابلاغی خصوصاً کاهش قابل ملاحظه تماس افراد آلوده و مشکوک با افراد سالم است؛ اما قطعاً این عدد در حد ۳۰ درصد که در بعضی صحبت‌ها طرح شده‌است نخواهد بود. انتظار می‌رود طی یک سال آینده این بیماری در کل جهان چرخش داشته‌باشد و به تدریج افراد بیشتری را آلوده کند و در بعضی برآوردها بیان شده که حتی

ممکن است تا ۳۰ درصد افراد آلوده شوند، اما این پدیده برای یکسال است نه یک ماه؛ و البته در صورتی که روش‌های جدید درمانی و پیشگیری کشف شوند قطعاً این درصد کاهش خواهد یافت.

آیا واقعا درصد زیادی از مردم در اثر این بیماری کشته خواهند شد؟

خیر قطعاً چنین نیست. البته به دلیل جدید بودن این بیماری اطلاعات علمی هنوز به اندازه کافی نیست که تخمین دقیقی از این موضوع ارایه نمود. اما بر اساس نتایج بعضی از مطالعات ملی و بین‌المللی، درصد قابل ملاحظه‌ای، بیماری را به شکل بسیار خفیف و حتی بی‌علامت دارند. این بدان معنا است که کسر کوچکی از مبتلایان علامت‌دار شده و تعدادی از آنها نیاز به مداخلات شدید درمانی خواهند داشت. این موضوع مختص ایران نیست و نتایج بدست آمده از چین و سایر کشورها نیز حاکی از آن است که عوارض خطرناک این عفونت بسیار کمتر از اشکال قبلی این ویروس (بیماری مرس و سارس) است. لذا، بیان اعداد اغراق‌آمیز از مرگ واقعاً صحت ندارد. دلیل واضح این نکته هم آن است که اگرچه در قم، اپیدمی قبل از سایر نقاط کشور شروع شده و روند آن نیز سریعتر بوده‌است، اما آمار واقعی مرگ بر اساس آخرین تحلیل‌های دقیق اپیدمیولوژیک آرام رشد نموده و تقریباً به حد ثبات نزدیک می‌شود.

لازم به ذکر است که در کشور تاکنون فقط از بیماران شدید و بستری آزمایش صورت می‌گیرد، و بسیاری از بیماران سرپایی و کم‌علامت آزمایش نمی‌شوند در نتیجه عمده موارد آزمایش از افراد بسیار پرخطر بستری در بخش‌های مراقبت‌های ویژه است. لذا اگرچه درصد مرگ شاید در ظاهر کمی بالا به نظر برسد، اما این عدد برای بیمارانی با وضعیت سخت است و در این گروه حتی اگر مبتلا به کرونا هم نباشند متأسفانه درصد مرگ قابل ملاحظه است. بر این اساس برآوردهای مرگ باید بر اساس مستندات علمی ملی و بین‌المللی باشد و مدل‌های اپیدمیولوژیک نشان می‌دهد در صورت همراهی مردم و مدیریت صحیح بیماری و کاهش مستمر میزان سرایت، تعداد مرگ‌ها در حد قابل ملاحظه‌ای کم خواهد بود؛ به شکلی که با فاصله قابل ملاحظه پایین‌تر از پدیده‌هایی مانند حوادث ترافیکی باقی خواهد ماند.